

Die historischen Epochen und Ereignisse

pravěk = e Urzeit
pravěky = urzeitlich
paleolit = r Paläolith, e Altsteinzeit
mezolit = s Mesolithikum
neolit = s Neolithikum
eneolit = e Kupferzeit
starověk = s Altertum
starověky = altertümlich
antika = e Antike
antický = antik
středověk = s Mittelalter
středověky = mittelalterlich, mediäval
raný středověk = s Frühmittelalter
stěhování národů = e Völkerwanderung
feudalismus = r Feudalismus
křížová výprava = r Kreuzzug
vypřavit se na křížovou výpravu = ausziehen zu einem Kreuzzug
vrcholný středověk = s Hochmittelalter
pozdní středověk = s Spätmittelalter
husitské hnutí = e Hussitenbewegung
raný novověk = die Frühe Neuzeit
raně novověky = frühneuzeitlich
reformace = e Reformation
německá selská válka = r deutsche Bauernkrieg
bitva na Bílé hoře = e Schlacht am Weißen Berg
třicetiletá válka = r Dreißigjähriger Krieg
Vestálský mír = r Westfälische Frieden
novověk = e Neuzeit
Velká francouzská revoluce = e Große Französische Revolution
národní obrození = e nationale Wiedergeburt
průmyslová revoluce = e industrielle Revolution
revoluce 1848 = e Revolution 1848

válka Severu proti Jižní = r Nord-Süd-Konflikt, r Sezessionskrieg
1. světová válka = r Erste Weltkrieg
spáchat atentát = s Attentat begehen / verüben
Trojspolek = r Dreibund
Dohoda = e Entente
die Oktoberrevolution = říjnová revoluce
2. světová válka = r Zweite Weltkrieg
studená válka = r kalte Krieg
současné dějiny = e Zeitgeschichte
románská doba = die Romanik
gotika = die Gotik, der gotische Stil
renaissance = e Renaissance
baroko = s/r Barock, r Barockstil
rokoko = s Rokoko
klasicismus = r Klassizismus
empír = s Empirie
romantismus = e Romantik
realismus = r Realismus
secese = r Jugendstil
futurismus = r Futurismus
kubismus = r Kubismus
funkcionalismus = r Funktionalismus, r Zweckstil
scholastika = e Scholastik
humanismus = r Humanismus
osvicenství = e Aufklärung
fasismus = r Faschismus
nacismus = r Nazismus
komunismus = r Kommunismus
socialismus = r Sozialismus
democracie = e Demokratie
v průběhu = im Verlauf

im (Jahre) 1918 = v roce 1918
im April = v dubnu
am 28. Juni 1914 = 28. června 1914
von 1620 bis 1648 = od (roku) 1620 do (roku) 1648
in den Jahren 1939-1945 = v letech 1939-1945
seit 1450 = od (roku) 1450
ab 2006 = od (roku) 2006
Ende der 70er Jahre = konec 70. let
e zwanziger Jahre = e 20er Jahre = 20. léta
aus den zwanziger Jahren = z 20. let
auf 8-10 Jahre = na 8-10 let
s Jahrzehnt = desetiletí
s Jahrhundert (Jh.) = století
s Jahrtausend = tisíciletí
an der Wende des 14. und 15. Jahrhunderts (Jhs.) = na přelomu 14. a 15. století
im letzten Jahrzehnt des 19. Jahrhunderts = v posledním desetiletí 19. století
Anfang / zu Beginn des vorigen / letzten Jahrhunderts = začátek minulého století
im ersten Drittel des 19. Jhs. = v první třetině 19. století
die zweite Hälfte des 16. Jhs. = druhá polovina 16. století
v. Ch. = vor Christus / vor Christi Geburt = př. K.
v. u. Z. = vor unserer Zeitrechnung = př. n. l.
n. Ch. = nach Christus / nach Christi Geburt = po K.
um (das Jahr) 1220 = kolem (roku) 1220

- svetsky = weltlich
- sjednotit = vereinigen
- podmanit si = unterwerfen (a, h. o)
- rozdělení = e Trennung
- dědická země = s Erbland
- monarchie = e Monarchie
- rozmach, vzešup = r Aufschwung
- knížectví = s Fürstentum
- kralovství = s Königtum
- markrabství = e Mark, e Markgrafschaft
- stavovská monarchie = e ständische Monarchie
- absolutismus = r Absolutismus, e Gewalt Herrschaft
- byrokratizovat a centralizovat správu = e Verwaltung bürokratisieren und zentralisieren
- osvěcenský absolutismus = r aufgeklärte Absolutismus
- císařství = s Kaisertum, s Kaisereich, s Kaisertum
- konstituční monarchie = e konstitutionelle Monarchie
- dualismus = r Dualismus
- Rakousko-Uhersko = (s) Österreich-Ungarn
- republika = e Republik
- protektorát = s Protektorat
- panovník = r Herrscher
- panovat = herrschen
- vláda = e Regierung
- predchůdce = r Vorgänger
- nástupce = r Nachfolger
- císař = r Kaiser, r Imperator
- kral = r König
- zvolit za krále = zum König wählen
- princ = r Prinz
- kníže = r Fürst
- družina = s Gefolge
- podílina knížata = e Teilfürsten

radni = r Ratsherr
 purkmistr = r Bürgermeister
 soudec = r Richter
 rychtář = r Vogt
 pisar = r Schreiber
 soudní sluha = Gerichtsdiener
 policejní sluha = Polizeidiener
 vězení = s Gefängnis
 trest = e Strafe
 pranýř = r Pranger
 popraviště = s Hochgericht
 ochrana = r Schutz
 chránit = schützen
 správa = e Verwaltung
 nařízení = e Verordnung
 výstavba = r Aufbau
 náměstí = r Platz, r Markt, r Ring
 radnice = s Rathaus
 ulička, ulice = e Gasse
 ulice = e Straße
 most = e Brücke
 brána = s Tor
 hradba = e Schanze, r Wall
 věž = r Turm
 špital = s Hospiz
 chudobinec = a Armenhaus
 krčma = e Kneipe, e Spelunke, e Schenke
 kupecký kram = s Kaufmannsladen
 masný kram = s Fleischladen
 venkovské obyvatelstvo = e Landbevölkerung
 vesnice = s Dorf
 nádeník = r Tagelöhner
 poddany = r Untertan

Die Kirche = cirkev / kirchlich = cirkevni

křesťanství = s Christentum

křesťan = r Christ

Bůh = r Gott

bible = e Bibel

Písmo svaté = e Heilige Schrift

vykládat Písmo svaté = e Heilige Schrift auslegen

Starý zákon = s Alte Testament

evangelium Markovo/ Matoušovo/ Lukášovo/ Janovo = s Evangelium des Markus/ Matthäus/

Lukas/ Johannes

čtyři evangelia Nového zákona = e vier Evangelien des Neuen Testaments

Otec, Syn a Duch svatý = Gott Vater, Sohn und der Heilige Geist

Ve jménu Otce, Syna i Duchu svatého = im Namen des Vaters, Sohnes und des Heiligen

Geistes

Jezíš, Syn Boží = r Gottessohn

krizová cesta = r Kreuzweg

ukřížování = e Kreuzigung

zmrtnýchvstání = e Auferstehung

svatý = sankt, heilig

svatý Jan = r heilige Johann, Sankt Johann

světec = r Heilige

raj = s Paradies, s Eden

Svatá země = Heiliges Land

jáhen = r Diakon

farář = r Pfarrer

kněz = r Priester

biskup = r Bischof

biskupství = s Bistum, r Bischofssitz

arcibiskup = r Erzbischof

arcibiskupství = s Erzbistum

kardinal = r Kardinal

mše svata = e heilige Messe

křest = e Taufe

kmotr = r Pate, r Taufpate

svatba = e Hochzeit

pohřeb = s Begräbnis

zpořád = e Beichte

desátek = s Zehent

obchod s odpustky = r Ablasshandel

věřící = r Gläubige

vyznání = s Konfession, s Glaubensbekenntnis

katolícky = katholisch

katolík = r Katholik

protestant = r Protestant

protestanský = protestantisch

podobojí = utraquistisch

kacíř = r Häretiker, r Ketzer

kacířství = e Häresie, e Ketzerei

klatba = e Acht

vyobcování = e Exkommunikation

Augšpurský náboženský mír = r Ausburger Religionsfriede

tolerancní patent = s Toleranzpatent

půst = e Fastenzeit, e Quadragesima

Velikonoce = e Ostern

Vánoce = e Weihnachten

Die Verben = slovesa

- hlasovat o něčem = abstimmen über etw.
sesadit = absetzen
uctivat = anbeten
dožadovat se pomoci = anrufen j-n um Hilfe
usadit se = niederlassen sich (ie, a)
podmanit si = unterwerfen (a, o)
proniknout = vordringen (a, b, u)
dojednat = aushandeln
vydat (listinu) = ausstellen
zasáhnout = eingreifen (griff ein, h. eingegriffen)
povyšit na = erheben (o, o) zu
ohrožovat = gefährdern
zrušit = aufheben (o, o)
zahájit = einleiten etw.
vydat (rozkaz, zákon) = erlassen (ie, a)
získat = erwerben
svolat = einberufen (ie, u)
protestovat = erheben Einspruch
odmítnout = verwerfen (a, o)
pustosit = verwüsten
klást odpor = widerstehen (a, a) j-m
schválit = willigen
spojit se = zusammenschließen (o, o) sich zu
utrpět, trpět = erleiden (erlitt, h. erlitten)
odstoupit = abdenken
usilovat o = anstreben etw.
spravovat = verwalten
žádat o = bitten um (bat, h. gabeten)
ochraňovat = beschützen
vybrat (polatky) = einnehmen (nahm, genommen)
vybrat daně = Steuern erheben / einziehen
odsoudit někoho k něčemu = verurteilen j-n zu etw.